

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра цивільно-правових дисциплін факультету № 4

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «Захист права інтелектуальної власності»
вибірковий компонент освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Галузь знань – 12 Інформаційні технології

Спеціальність – 125 Кібербезпека

Спеціалізація – (безпека інформаційних та комунікаційних систем)

Кваліфікація – магістр з кібербезпеки

**м. Харків
2023 рік**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 4
Протокол від 16.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 4
протокол від 16.08.2023 № 9.

Відповідальна особа:

доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент **Піхурець О.В.**

Розробники:

1. Професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор **Зайцев О.Л.**
2. Доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент **Піхурець О.В.**
3. Професор кафедри, доктор юридичних наук, професор **Сліпченко С.О.**
4. Професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор **Шишка О.Р.**
5. Доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент **Бортнік О.Г.**
6. Доцент кафедри, кандидат юридичних наук **Шишка Н.В.**

Рецензенти:

1. проректор з наукової роботи Харківського університету, канд. юрид. наук, професор **Сергієнко В. В.**
2. завідувач кафедри трудового та господарського права факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юрид. наук, професор **Мельник К. Ю.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин –90 Кількість тем – 13	12 – «Інформаційні технології »; 125 Кібербезпека Кваліфікація – магістр з кібербезпеки	Навчальний курс 1 Семестр 1 Вид контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<div style="text-align: center;">денна форма навчання</div> Лекції – 14; Семінарські заняття – 14 Самостійна робота – 60 Індивідуальні завдання: Контрольна робота – 2 (2- I семестр) Реферати (тощо): - 1 (1- I семестр)	<div style="text-align: center;">заочна форма навчання</div> Лекції – 4; Семінарські заняття – 6 Самостійна робота – 80 Індивідуальні завдання: Контрольна робота – 1 (1- I семестр) Реферати (тощо): - 1 (1- I семестр)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Захист права інтелектуальної власності» є опанування основними теоретичними та методологічними засадами регулювання відносин права інтелектуальної власності. Також формування навичок наукового аналізу правової доктрини права інтелектуальної власності та вивчення засад правового регулювання відносин у сфері створення і використання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, механізму права інтелектуальної власності, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчості, захисту суб'єктивних прав їх правоволодільців.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Захист права інтелектуальної власності» є:

- сформувані у здобувачів уяву про суть, роль та місце права інтелектуальної власності у суспільстві;
- ознайомити здобувачів з джерелами правового регулювання відносин у сфері права інтелектуальної власності;
- сформувані комплекс науково-теоретичних знань щодо цивільно-правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності;
- сприяти глибокому засвоєнню основних проблем права інтелектуальної власності розуміння його понять, категорій, напрямів розвитку і вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності;
- навчити користуватися нормами матеріального та процесуального права при вирішенні конкретних правових питань;
- навчити вірно складати процесуальні документи та вчиняти процесуальні дії при захисті прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Захист права інтелектуальної власності» базується на знанні здобувачами цивільного права, цивільного процесу, тощо.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни слухачі повинні:

знати:

- зміст та структуру законодавства у сфері права інтелектуальної власності, основні напрямки і проблеми розвитку, удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності;
- суть права інтелектуальної власності, основні поняття, які використовуються в цій сфері, поняття та правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності;
- правове становище суб'єктів правовідносин у сфері права інтелектуальної власності, особливості виникнення, здійснення, зміни, припинення прав на об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності;
- особливості захисту прав на об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, як у частині застосування цивільно-правових способів захисту, так і у частині застосування адміністративного, кримінального законодавства.

вміти:

- використовувати отримані знання в професійній діяльності, тлумачити та розкривати основні поняття права інтелектуальної власності, здійснювати наукові дослідження, аргументовано відстоювати власну позицію;
- розрізняти правову регламентацію об'єктів права інтелектуальної власності;
- застосовувати необхідні норми чинного національного та міжнародного законодавства;
- юридично вірно складати процесуальні документи та вчиняти відповідні процесуальні дії, пов'язані з захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- розробляти документи правового характеру, давати правові висновки та консультації;
- виявляти і кваліфікувати факти правопорушень, визначати міру відповідальності та покарання правопорушників;
- здійснювати відповідні заходи щодо відновлення порушених прав;
- аналізувати та вирішувати юридичні проблеми щодо використання об'єктів права інтелектуальної власності;

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-5	здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Фахові компетентності (ФК)	КФ 2	Здатність розробляти, впроваджувати та аналізувати нормативні документи, положення, інструкції й вимоги технічного та організаційного спрямування, а також інтегрувати, аналізувати і використовувати кращі світові практики, стандарти у професійній діяльності в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки
Програмні результати навчання (РН)	РН 2	. інтегрувати фундаментальні та спеціальні знання для розв'язування складних задач інформаційної безпеки та/або кібербезпеки у широких або мультидисциплінарних контекстах
	РН 5	критично осмислювати проблеми інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, у тому числі на міжгалузевому та міждисциплінарному рівні, зокрема на основі розуміння нових результатів інженерних і фізико-математичних наук, а також розвитку технологій створення та використання спеціалізованого програмного забезпечення
	РН 9	аналізувати, розробляти і супроводжувати систему управління інформаційною безпекою та/або кібербезпекою організації на базі стратегії і політики інформаційної безпеки

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Поняття права інтелектуальної власності.

Поняття права інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Виникнення та розвиток права інтелектуальної власності. Теорії походження права інтелектуальної власності.

Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Відмінності об'єкта права власності від результатів інтелектуальної, творчої діяльності. Юридичні властивості речей (об'єктів права власності) та результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

Зміст права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності.

Система права інтелектуальної власності. Розмежування інститутів права інтелектуальної власності.

Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам. Виникнення (набуття) права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам. Поняття та види співавторства.

Тема № 2. Законодавство у сфері права інтелектуальної власності.

Джерела правового регулювання відносин у сфері права інтелектуальної власності. Система законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Закони України як джерела права інтелектуальної власності та їх основні положення: Закон України «Про авторське право та суміжні права», Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі», Закон України «Про охорону прав на промислові зразки», Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг», Закон України «Про охорону прав на нові сорти рослин», Закон України «Про захист прав на компонування напівпровідникових виробів», Закон України «Про правову охорону географічних зазначень», Закон України «Про інформацію», Закон України «Про племінну справу та тваринництво» та інші законодавчі акти. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел права інтелектуальної власності.

Види та характеристика міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Загальна характеристика конвенцій, угод, договорів, протоколів, директив ЄС у сфері права інтелектуальної власності. Угода про торгові аспекти інтелектуальної власності (надалі – Угода ТРІПС): загальна характеристика.

Проблеми удосконалення законодавчого регулювання відносин пов'язаних з правом інтелектуальної власності. Дія законів у часі, у просторі та за колом осіб. Застосування правил міжнародних актів.

Тема № 3. Авторське право.

Поняття авторського права в об'єктивному та суб'єктивному сенсі.

Об'єкт авторського права. Поняття об'єкта авторського права. Ознаки об'єкта авторського права. Види об'єкта авторського права. Обсяг правової

охорони об'єкта авторського права. Об'єкти, що не охороняються авторським правом. Правова охорона службових творів.

Суб'єкти авторського права. Автор як первинний суб'єкт авторського права. Суб'єкти, які набули права на твір відповідно до договору або закону. Співавтори, види співавторства.

Виникнення та здійснення авторських прав. Момент виникнення суб'єктивного авторського права. Презумпція авторства. Зміст авторських прав. Строк чинності майнових авторських прав та правові наслідки його закінчення.

Тема № 4. Суміжні права.

Поняття суміжних прав в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Система джерел правового регулювання відносин пов'язаних з охороною об'єктів суміжних прав.

Об'єкти суміжних прав. Поняття та ознаки об'єктів суміжних прав. Обсяг правової охорони об'єктів суміжних прав.

Суб'єкти суміжних прав. Виконавець. Виробник фонограми, відеограми. Організація мовлення. Спадкоємці та інші правонаступники суміжних прав.

Виникнення та здійснення суміжних прав. Момент виникнення суб'єктивних суміжних прав. Характеристика особистих немайнових прав виконавця, виробника фонограм, відеограм та організації мовлення. Виключні майнові права виконавця. Виключні майнові права виробника фонограми, відеограми. Виключні майнові права організації мовлення. Строк чинності суміжних майнових прав. Обмеження суміжних прав.

Порушення авторського права та суміжних прав. Поняття порушення авторського права та суміжних прав і їх види.

Цивільно-правові способи захисту авторського права та суміжних прав. Загальні способи захисту авторського права та суміжних прав. Спеціальні способи захисту авторського права та суміжних прав.

Адміністративна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав та за незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва. Склад правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

Тема № 5. Загальні положення про патентне право.

Поняття патентного права в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Система джерел правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною об'єктів патентного права.

Поняття винаходу та корисної моделі. Критерії патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Об'єкти винаходу та корисної моделі. Обсяг правової охорони винаходу та корисної моделі.

Поняття промислового зразка. Поняття та види промислового зразка. Критерії патентоспроможності промислового зразка. Обсяг правової охорони промислового зразка.

Суб'єкти патентного права. Винахідник. Автор промислового зразка. Інші особи, які набули прав на винахід, корисну модель та промисловий зразок за договором чи законом. Патентоволоділець. Патентний повірений. Попередній користувач на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Тема № 6. Виникнення та здійснення патентних прав.

Поняття суб'єктивного права на патент та його здійснення. Момент виникнення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Оформлення патентних прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Поняття патентної формули та її види. Поняття та значення патенту.

Зміст права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Обов'язки патентоволодільца. Обмеження майнових прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Строк чинності майнових прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Порушення патентних прав. Визначення порушення патентних прав та їх види.

Цивільно-правові способи захисту патентних прав. Загальні способи захисту патентних прав. Спеціальні способи захисту патентних прав.

Адміністративна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав на об'єкти промислової власності. Склад правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

Тема № 7. Загальні положення про правову охорону засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів, послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.

Поняття правової охорони засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають. Система джерел правового регулювання відносин пов'язаних з охороною засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.

Тема № 8. Правова охорона комерційного найменування.

Поняття комерційного найменування. Поняття та функції комерційного найменування. Вимоги до виникнення правової охорони комерційному найменуванню. Обсяг правової охорони комерційного найменування.

Виникнення та здійснення прав на комерційне найменування. Суб'єкт права на комерційне найменування. Момент виникнення права на комерційне найменування. Зміст майнових прав на комерційне найменування.

Строк чинності майнових прав на комерційне найменування. Припинення чинності майнових прав на комерційне найменування. Правові наслідки припинення прав на комерційне найменування.

Порушення права на комерційне найменування. Поняття порушення прав на комерційне найменування та його види.

Тема № 9. Правова охорона торговельної марки.

Поняття торговельної марки. Види та функції торговельної марки. Умови надання правової охорони торговельній марці. Умови для відмови в наданні правової охорони торговельній марці. Обсяг правової охорони торговельної марки.

Виникнення та здійснення права на торговельну марку. Суб'єкти права на торговельну марку. Особа, якій належать право на торговельну марку. Інші особи, які набули прав на торговельну марку за договором чи законом.

Поняття суб'єктивного права на торговельну марку. Момент виникнення права на торговельну марку. Зміст майнового права на торговельну марку. Обов'язки, що випливають із свідоцтва на торговельну марку. Правові наслідки невиконання обов'язків.

Строк чинності майнового права на торговельну марку. Припинення дії свідоцтва. Дostroкове припинення чинності майнового права на торговельну марку.

Порушення права на торговельну марку. Поняття порушення права на торговельну марку та його види.

Тема № 10. Правова охорона географічного зазначення.

Поняття географічного зазначення. Поняття та види географічного зазначення. Умови надання правової охорони географічному зазначенню. Підстави для відмови в наданні правової охорони географічному зазначенню походження товару. Обсяг правової охорони географічного зазначення.

Виникнення та здійснення права на географічне зазначення. Суб'єкти права на географічне зазначення. Особа, якій належать право на географічне зазначення. Інші особи, які набули прав на географічне зазначення відповідно до закону. Момент виникнення права на географічне зазначення. Оформлення права на географічне зазначення.

Зміст майнового права на географічне зазначення. Обов'язки, що випливають із свідоцтва на географічне зазначення. Правові наслідки невиконання обов'язків. Обмеження майнових прав на географічне зазначення.

Строк чинності майнового права на географічне зазначення. Припинення дії свідоцтва на географічне зазначення.

Порушення права на географічне зазначення. Поняття порушення права на географічне зазначення та його види.

Цивільно-правові способи захисту права на комерційне найменування, торговельну марку, географічне зазначення.

Загальні способи захисту прав на засоби індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають. Специфіка окремих способів захисту прав на засоби індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.

Адміністративна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за незаконне використання комерційного найменування, торговельної марки та

географічного зазначення. Склад правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

Тема № 11. Правова охорона інформації, що базується на фактичній монополії.

Поняття правової охорони інформації, заснованої на фактичній монополії. Загальні положення про інформацію як об'єкт цивільного права. Характеристика національного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів щодо охорони конфіденційної інформації.

Поняття та ознаки інформації. Поняття режиму доступу до конфіденційної інформації. Поняття і ознаки конфіденційної інформації. Види конфіденційної інформації, яка має приватноправовий характер.

Комерційна таємниця, ноу-хау. Поняття комерційної таємниці. Поняття ноу-хау. Розмежування понять комерційна таємниця та ноу-хау. Критерії, яким повинна відповідати комерційна таємниця.

Порушення охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау. Поняття порушення охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау та його види.

Цивільно-правові способи захисту охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау. Специфіка захисту охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау.

Адміністративна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, розголошення комерційної або банківської таємниці. Склад правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

Тема № 12. Правова охорона інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

Наукове відкриття. Поняття та ознаки наукового відкриття. Правове регулювання наукового відкриття. Об'єкти наукового відкриття. Положення, які не відповідають вимогам щодо наукового відкриття. Суб'єкти наукового відкриття, їх види. Оформлення права на відкриття. Особисті немайнові права авторів відкриття. Право авторів відкриття на винагороду.

Порушення і захист прав на наукові відкриття.

Правова охорона компонування напівпровідникових виробів. Загальні положення про компонування напівпровідникових виробів: поняття інтегральної мікросхеми, поняття компонування напівпровідникових виробів, ознаки компонування напівпровідникових виробів.

Суб'єкти права на компонування напівпровідникових виробів, їх види. Право попереднього користувача на компонування напівпровідникових виробів. Оформлення права на компонування напівпровідникових виробів. Зміст права на

компонування напівпровідникових виробів. Строк чинності майнових прав на компонування (напівпровідникових виробів та правові наслідки його впливу).

Порушення прав на компонування напівпровідникових виробів та його види. Захист прав на компонування напівпровідникових виробів.

Правова охорона раціоналізаторських пропозицій. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції.

Суб'єкти права на раціоналізаторську пропозицію, їх види. Оформлення права на раціоналізаторську пропозицію. Зміст права на раціоналізаторську пропозицію.

Порушення права на раціоналізаторську пропозицію та його види. Захист прав авторів раціоналізаторських пропозицій.

Правова охорона селекційних досягнень. Поняття селекційного досягнення. Поняття сорту рослин. Поняття породи тварин. Критерії охороноздатності сорту рослин, породи тварин.

Суб'єкти права на сорт рослин, породи тварин і їх види. Оформлення права на сорт рослин, породи тварин. Право попереднього користувача. Зміст права на сорт рослин, породи тварин. Обмеження прав на сорт рослин, породи тварин. Дії, що не визнаються порушенням прав на сорт рослин, породи тварин. Строк чинності майнових прав на сорт рослин, породи тварин.

Порушення права на сорт рослин, породи тварин та його види. Захист прав на сорт рослин, породи тварин.

Тема № 13. Судовий захист права інтелектуальної власності.

Форми захисту цивільних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб та інтересів держави. Судова форма захисту цивільних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб та інтересів держави (поняття та значення).

Особи, які беруть участь у справі. Поняття і склад осіб, які беруть участь у справі. Сторони в цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі. Судове представництво. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Інші учасники цивільного процесу.

Поняття судових доказів та засобів доказування у цивільному процесі. Належність доказів та допустимість доказів. Класифікація доказів. Пояснення сторін, третіх осіб, їх представників. Показання свідків. Письмові докази. Речові докази. Висновок експерта. Забезпечення доказів.

Виконання судових рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності. Виконання ухвали суду про забезпечення доказів у справах, пов'язаних з правом інтелектуальної власності. Виконання ухвали суду про запобіжні заходи у справах, пов'язаних з правом інтелектуальної власності.

Залучення експерта та спеціаліста для виконання ухвали суду про забезпечення доказів. Негайність та неочікуванність виконання ухвали суду про застосування запобіжних заходів. Залучення експерта та спеціаліста для виконання ухвали суду про застосування запобіжних заходів.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Поняття права інтелектуальної власності	7	2	1			4	залік
Тема № 2: Законодавство у сфері права інтелектуальної власності	5		1			4	
Тема № 3: Авторське право	7	2	2			5	
Тема № 4: Суміжні права	7		2			5	
Тема № 5: Загальні положення про патентне право.	8	2	1			4	
Тема № 6: Виникнення та здійснення патентних прав	6		1			5	
Тема № 7: Загальні положення про правову охорону засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.	7	2	1			4	
Тема № 8: Правова охорона комерційного найменування	5		1			4	
Тема № 9: Правова охорона торговельної марки	8	2	2			4	
Тема № 10: Правова охорона географічного зазначення	5		1			4	
Тема № 11: Правова охорона інформації, що базується на фактичній монополії	7	1	1			5	
Тема № 12: Правова охорона інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.	6	1	1			4	
Тема № 13: Судовий захист права інтелектуальної власності	7	2	1			4	
Всього за семестр	90	14	16			60	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни	Вид контролю
----------------------------	--	--------------

	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Поняття права інтелектуальної власності	7	1	1			5	залік
Тема № 2: Законодавство у сфері права інтелектуальної власності	5					5	
Тема № 3: Авторське право	8	1	1			6	
Тема № 4: Суміжні права	7		1			6	
Тема № 5: Загальні положення про патентне право.	8	1	1			6	
Тема № 6: Виникнення та здійснення патентних прав	6					6	
Тема № 7: Загальні положення про правову охорону засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.	7		1			6	
Тема № 8: Правова охорона комерційного найменування	6					6	
Тема № 9: Правова охорона торговельної марки	6					6	
Тема № 10: Правова охорона географічного зазначення	6					6	
Тема № 11: Правова охорона інформації, що базується на фактичній монополії	7		1			6	
Тема № 12: Правова охорона інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.	6					6	
Тема № 13: Судовий захист права інтелектуальної власності	12	1	1			10	
Всього за семестр	90	4	6			80	

4.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання що виносяться на самостійну роботу курсанта (студента, слухача)			Література:
	Тема № 1: Поняття права інтелектуальної власності		
	Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Зміст права інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності.		4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69,

		c.1-355; 75, c. 1-186.
	<i>Тема № 2: Законодавство у сфері права інтелектуальної власності</i>	
	Система законодавства права інтелектуальної власності. Закони України як джерела права інтелектуальної власності та їх основні положення. Міжнародні договори як джерело права інтелектуальної власності України.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
	<i>Тема № 3: Авторське право</i>	
	Поняття авторського права в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Характеристика національного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів щодо авторського права. Об'єкт авторського права. Ознаки об'єкта авторського права. Правова охорона службових творів. Суб'єкти авторського права. Виникнення та здійснення авторських прав. Особисті немайнові права автора. Виключні майнові авторські права. .	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
	<i>Тема № 4: Суміжні права</i>	
	Поняття суміжних прав в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Виникнення та здійснення суміжних прав. Характеристика особистих немайнових та виключних майнових суміжних прав. Порухення авторського права та суміжних прав. Цивільно-правові способи захисту авторського права та суміжних прав. Загальні способи захисту авторського права та суміжних прав. Спеціальні способи захисту авторського права та суміжних прав. Адміністративна відповідальність та кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-18
	<i>Тема №5 Загальні положення про патентне право.</i>	
	Поняття патентного права в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Поняття винаходу та корисної моделі. Критерії патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Поняття промислового зразка. Обсяг правової охорони винаходу, корисної моделі, промислового зразка. Суб'єкти патентного права. Патентоволоділець. Патентний повірений. Попередній користувач на винахід, корисну модель, промисловий зразок.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186

<i>Тема № 6: Виникнення та здійснення патентних прав.</i>		
	Момент виникнення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Оформлення патентних прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Поняття патентної формули та її види. Особисті немайнові права та майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Обов'язки патентоволоділця. Припинення дії патенту. Дострокове припинення майнових прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Порухення патентних прав. Цивільно-правові способи захисту патентних прав. Адміністративна відповідальність та кримінальна відповідальність за порушення прав на об'єкти промислової власності.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
<i>Тема № 7: Загальні положення про правову охорону засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.</i>		
	Поняття правової охорони засобів індивідуалізації Система джерел правового регулювання відносин пов'язаних з охороною засобів індивідуалізації. Характеристика національного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів щодо засобів індивідуалізації.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
<i>Тема № 8: Правова охорона комерційного найменування</i>		
	Поняття комерційного найменування, його функції. Вимоги до надання правової охорони комерційному найменуванню. Обсяг правової охорони комерційного найменування. Виникнення та здійснення прав на комерційне найменування. Поняття використання комерційного найменування. Строк чинності майнових прав на комерційне найменування. Порухення права на комерційне найменування. Поняття порушення прав на комерційне найменування та його види.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
<i>Тема № 9 Правова охорона торговельної марки</i>		
	Поняття торговельної марки. Види та функції торговельної марки. Умови надання правової охорони торговельній марці. Обсяг правової охорони торговельної марки. Виникнення та здійснення права на торговельну марку. Поняття суб'єктивного права на торговельну марку.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-

	Момент виникнення права на торговельну марку. Оформлення права на торговельну марку. Зміст майнового права на торговельну марку. Обов'язки, що виплавають із свідоцтва на торговельну марку. Строк чинності майнового права на торговельну марку. Припинення дії свідоцтва. Порушення права на торговельну марку. Поняття порушення права на торговельну марку та його види.	472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
	<i>Тема № 10 Правова охорона географічного зазначення</i>	
	Поняття географічного зазначення та види. Умови надання правової охорони географічному зазначенню. Обсяг правової охорони географічного зазначення. Виникнення та здійснення права на географічне зазначення. Суб'єкти права на географічне зазначення. Момент виникнення права на географічне зазначення. Оформлення права на кваліфіковане зазначення походження товару. Зміст майнового права на географічне зазначення. Обов'язки, що виплавають із свідоцтва на кваліфіковане зазначення походження товару. Строк чинності майнового права на географічне зазначення. Припинення дії свідоцтва на кваліфіковане зазначення походження товару. Порушення права на географічне зазначення. Цивільно-правові способи захисту права на комерційне найменування, торговельну марку, географічне зазначення. Загальні способи захисту прав на засоби індивідуалізації. Специфіка окремих способів захисту прав на засоби індивідуалізації. Адміністративна та кримінальна відповідальність за незаконне використання комерційного найменування, торговельної марки та географічного зазначення.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624; 61, с.1- 424; 69, с.1-355; 75, с. 1-186
	<i>Тема № 11: Правова охорона інформації, що базується на фактичній монополії</i>	
	Поняття правової охорони інформації, заснованої на фактичній монополії. Характеристика національного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів. Поняття та ознаки інформації. Поняття режиму доступу до конфіденційної інформації. Поняття комерційної таємниці та ноу-хау. Розмежування понять комерційна таємниця та ноу-хау. Критерії, яким повинна відповідати комерційна таємниця. Права особи, яка фактично контролює комерційну таємницю, ноу-хау. Момент, з якого інформація може бути віднесена до режиму комерційної таємниці, ноу-хау. Строк чинності фактичної монополії на комерційну таємницю, ноу-хау.	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280

	<p>Припинення режиму комерційної таємниці, ноу-хау. Порушення охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау. Поняття порушення охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау та його види. Цивільно-правові способи захисту охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау. Специфіка захисту охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау. Адміністративна відповідальність та кримінальна відповідальність за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, розголошення комерційної або банківської таємниці.</p>	
	<p><i>Тема № 12 Правова охорона інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.</i></p>	
	<p>Поняття та ознаки наукового відкриття. Правове регулювання наукового відкриття. Об'єкти наукового відкриття. Суб'єкти наукового відкриття, їх види. Оформлення права на відкриття. Особисті немайнові права авторів відкриття. Право авторів відкриття на винагороду. Порушення і захист прав на наукові відкриття. Загальні положення про компонування (топології) інтегральної мікросхеми: поняття інтегральної мікросхеми, поняття компонування (топології) інтегральної мікросхеми, ознаки компонування (топології) інтегральної мікросхеми. Оформлення права на компонування (топологію) інтегральної мікросхеми. Зміст прав авторів компонувань (топології) інтегральної мікросхеми. Строк чинності майнових прав на компонування (топологію) інтегральної мікросхеми. Порушення прав на компонування (топологію) інтегральної мікросхеми та його види. захист прав на компонування (топологію) інтегральної мікросхеми.</p> <p>Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права на раціоналізаторську пропозицію. Оформлення права на раціоналізаторську пропозицію. Зміст прав на раціоналізаторську пропозицію. Порушення права на раціоналізаторську пропозицію та його види. Захист прав авторів раціоналізаторських пропозицій.</p> <p>Поняття селекційного досягнення. Поняття сорту</p>	<p>4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280</p>

	рослин та породи тварин. Критерії охороноздатності сорту рослин, породи тварин. Суб'єкти права на сорт рослин, породи тварин і їх види. Оформлення права на сорт рослин, породи тварин. Право попереднього користувача. Зміст прав на сорт рослин, породи тварин. Строк чинності майнових прав на сорт рослин, породи тварин. Порухення права на сорт рослин, породи тварин та його види. Захист прав на сорт рослин, породи тварин.	
	<i>Тема № 13: Судовий захист права інтелектуальної власності</i>	
	. Форми захисту цивільних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб та інтересів держави. Поняття і склад осіб, які беруть участь у справі. Поняття судових доказів та засобів доказування у цивільному процесі. Належність доказів та допустимість доказів. Класифікація доказів. Виконання судових рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності. Залучення експерта та спеціаліста для виконання ухвали суду про забезпечення доказів	4, с.7 -139 ; 5, с. 5-347; 9, с. 3-420; 13, с.4-480; 14, с.3-213; 15, с.4-216; 17, с. 5-487 ; 18, с.1-550; 20, 4-с.432; 24, с. 2-660; 28, с. 1-699; 29, с.1-368; 31, с.1-360 ; 32, с.1-424; 33, с.1-470; 34, с.1-472; 35 с.1-396; 36, с.1-664; 39, с.1-320; 46, с.1-206; 54, с. 1-131; 55, с.1-200; 56 с.1-280; 57, с. 2-381; 59, с.1-624

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Виникнення та розвиток права інтелектуальної власності.
2. Поняття об'єкта авторського права.
3. Виникнення та здійснення авторських прав.
4. Правова охорона об'єктів суміжних прав.
5. Поняття порушення авторського права та суміжних прав і їх види.
6. Цивільно-правові способи захисту авторського права та суміжних прав.
7. Поняття винаходу та корисної моделі.
8. Поняття та види промислового зразка.
9. Суб'єкти патентного права.
10. Поняття суб'єктивного права на патент та його здійснення.
11. Зміст суб'єктивних патентних прав.
12. Правова охорона засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів та послуг (робіт), які вони виготовляють чи надають.
13. Поняття та функції комерційного найменування.
14. Виникнення та здійснення права на торговельну марку.
15. Поняття та види географічного зазначення.
16. Цивільно-правові способи захисту права на комерційне найменування, торговельну марку, географічне зазначення.
17. Поняття комерційної таємниці, ноу-хау.
18. Порушення охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау.
19. Поняття та ознаки наукового відкриття.

- 20.Правова охорона компонування напівповідникових виробів.
- 21.Правова охорона раціоналізаторських пропозицій.
- 22.Правова охорона селекційних досягнень.
- 23.Форми захисту цивільних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб та інтересів держави.
- 24.Поняття судових доказів та засобів доказування у цивільному процесі.
- 25.Виконання судових рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

5.1.2. Теми курсових робіт

Курсові роботи навчальними планами не передбачені.

5.1.3. Теми наукових робіт

1. Інтелектуальна власність як результат інтелектуальної, творчої діяльності.
2. Значення інтелектуальної, творчої діяльності у соціально-економічному розвитку держави.
3. Поняття права інтелектуальної власності.
4. Походження права інтелектуальної власності. Етапи розвитку правової охорони результатів інтелектуальної, творчої діяльності та прирівняних об'єктів в Україні та їх характеристика.
5. Зміст права інтелектуальної власності.
6. Співвідношення права власності та права інтелектуальної власності: їх спільні та відмінні ознаки за законодавством України.
7. Відмінності об'єкта права власності у власному розумінні від об'єктів права інтелектуальної власності.
8. Система права інтелектуальної власності.
9. Генеза і концепція пропрієтарної теорії права інтелектуальної власності.
10. Інші теорії права інтелектуальної власності
11. Теорія виключних майнових прав
12. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності: поняття та види
13. Юридична природа прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності та прирівняні об'єкти.
14. Загальна характеристика первинних суб'єктів права інтелектуальної власності.
15. Вторинні суб'єкти права інтелектуальної власності та їх види.
16. Загальна характеристика особистих немайнових прав інтелектуальної власності.
17. Загальна характеристика майнових прав інтелектуальної власності.

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій та семінарських занять, а також самостійної та індивідуальної роботи.

Аудиторні заняття проводяться у формі семінарських занять, на яких здобувачі повинні приймати участь у дискусії навколо попередньо визначених

тем, виступи з рефератами або іншими тезами виступів, вміти формулювати і відстоювати власну позицію. Під час проведення аудиторних занять, у якості форми контролю виконаної здобувачем самостійної роботи, передбачається проведення контрольної роботи.

Самостійне оволодіння та поглиблення знань полягає у вивченні рекомендованої навчальної та теоретичної літератури, а також нормативних джерел права інтелектуальної власності. Обсяг, зміст і форма індивідуальної роботи з здобувачами визначаються викладачем. Це може бути участь у науковому дослідженні, написання реферату, участь у науково-практичній конференції наукового товариства тощо.

Присутність здобувача на модульному контролі **обов'язкова**.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Зміст права інтелектуальної власності.
2. Поняття та види об'єкта авторського права. Ознаки об'єкта авторського права.
3. Суб'єкти авторського права. Автор як первинний суб'єкт авторського права.
4. Виникнення та здійснення авторських прав.
5. Зміст суб'єктивного авторського права. Строк чинності майнових авторських прав та правові наслідки його закінчення.
6. Поняття та ознаки об'єктів суміжних прав. Обсяг правової охорони об'єктів суміжних прав.
7. Суб'єкти суміжних прав.
8. Характеристика особистих немайнових прав виконавця, виробника фонограм, відеогам та організації мовлення.
9. Виключні майнові права виконавця, виробника фонограми, відеограми, організації мовлення. Строк чинності суміжних майнових прав.
10. Поняття порушення авторського права та суміжних прав і їх види.
11. Цивільно-правові способи захисту авторського права та суміжних прав.
12. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав та за незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва.
13. Поняття винаходу та корисної моделі. Об'єкти винаходу та корисної моделі.
14. Поняття та види промислового зразка.
15. Суб'єкти патентного права.
16. Зміст патентних прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Строк чинності майнових прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
17. Визначення порушення патентних прав та їх види.
18. Цивільно-правові способи захисту патентних прав.
19. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення прав на об'єкти промислової власності.
20. Поняття та функції комерційного найменування.

21. Суб'єкт права на комерційне найменування.
22. Зміст майнових прав на комерційне найменування. Строк чинності майнових прав на комерційне найменування.
23. Поняття порушення прав на комерційне найменування та його види.
24. Поняття торговельної марки. Види та функції торговельної марки.
25. Суб'єкти права на торговельну марку.
26. Зміст майнового права на торговельну марку. Строк чинності майнового права на торговельну марку.
27. Поняття та види географічного зазначення.
28. Суб'єкти права на географічне зазначення.
29. Зміст майнового права на географічне зазначення.
30. Поняття порушення права на географічне зазначення та його види.
31. Цивільно-правові способи захисту права на комерційне найменування, торговельну марку, географічне зазначення.
32. Адміністративна та кримінальна відповідальність за незаконне використання комерційного найменування, торговельної марки та географічного зазначення.
33. Поняття і ознаки конфіденційної інформації. Види конфіденційної інформації, яка має приватно-правовий характер.
34. Поняття комерційної таємниці, ноу-хау.
35. Права особи, яка фактично контролює комерційну таємницю, ноу-хау.
36. Цивільно-правові способи захисту охоронюваного законом інтересу особи, яка законно контролює комерційну таємницю, ноу-хау.
37. Адміністративна та кримінальна відповідальність за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, розголошення комерційної або банківської таємниці.
38. Поняття та ознаки наукового відкриття. Об'єкти наукового відкриття.
39. Суб'єкти наукового відкриття.
40. Особисті немайнові права авторів відкриття.
41. Порушення і захист прав на наукові відкриття.
42. Поняття компонування напівпровідникових виробів, ознаки компонування напівпровідникових виробів.
43. Суб'єкти права на компонування напівпровідникових виробів.
44. Зміст прав на компонування напівпровідникових виробів.
45. Порушення прав на компонування напівпровідникових виробів.
46. Захист прав на компонування напівпровідникових виробів.
47. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції.
48. Суб'єкти та зміст права на раціоналізаторську пропозицію.
49. Порушення права на раціоналізаторську пропозицію та його види.
50. Захист прав авторів раціоналізаторських пропозицій.
51. Поняття селекційного досягнення (сорт рослин, породи тварин).
52. Суб'єкти права на сорт рослин, породи тварин і їх види.
53. Зміст права на сорт рослин, породи тварин.

54. Порушення права на сорт рослин, породи тварин та його види. Захист прав на сорт рослин, породи тварин.

55. Форми захисту цивільних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб та інтересів держави.

56. Поняття і склад осіб, які беруть участь у судовій справі.

57. Поняття судових доказів та засобів доказування у цивільному процесі.

58. Виконання судових рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

59. Виконання ухвали суду про забезпечення доказів у справах, пов'язаних з правом інтелектуальної власності.

60. Виконання ухвали суду про запобіжні заходи у справах, пов'язаних з правом інтелектуальної власності.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

8.1. Контроль успішності освітньої діяльності здобувача вищої освіти в Університеті поєднує контрольні заходи й аналітичну роботу. Академічні досягнення здобувача визначаються за допомогою контрольних заходів, передбачених навчальним планом, з обов'язковим зарахуванням підсумкових оцінок за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною шкалою та ECTS.

8.1.2. Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

8.2. Поточний контроль.

8.2.1. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної, контрольної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувача з кожного окремого модуля навчальної дисципліни. У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

8.2.2. Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

8.2.3. При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: аудиторна робота (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій

програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат аудиторної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час аудиторних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної та індивідуальної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за аудиторну або самостійну та індивідуальну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за аудиторну роботу та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{аудиторної роботи} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної роботи} \\ \text{за семестр} \end{array} \right) / 2) * 10$$

8.2.4. Кафедри повинні забезпечити прозорість оцінювання якості знань здобувачів; останні мають право знати всі поточні та підсумкові результати оцінювання їх знань.

Науково-педагогічні працівники кафедри зобов'язані розробити чіткі критерії оцінювання результатів навчання (роботу на семінарських, практичних, лабораторних й інших аудиторних заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань) та довести їх до відома здобувачів на початку вивчення дисципліни.

8.3. Підсумковий контроль.

8.3.1. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

8.3.2. Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

8.3.3. **Підсумковий контроль (екзамен)** оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем під протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Формула розрахунку підсумкових балів навчальної дисципліни

8.3.4. Здобувач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

8.3.5. Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр} + \text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

Формула розрахунку підсумкових балів навчальної дисципліни, яка вивчається протягом двох і більше семестрів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94-96			
10	90-93			
9	85 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в

8	80-84			основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
7	75–79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
6	70–74	Задовільно („зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
4	60–67		E	
3	40–59	Незадовільно („не зараховано”)	F X	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-39			
1	1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

10.1. Законодавство:

Авторське право та суміжні права. Закони України

1. Про авторське право і суміжні права : закон України від 11.07.2001. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>.

2. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : закон України від 23.03.2000 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1587-14>.

3. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для

лазерних систем зчитування : закон України від 17.01.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2953-14>.

4. Про телебачення і радіомовлення : закон України в редакції від 12.01.2006 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.

5. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : закон України від 01.06.2000 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>. –

6. Про гастрольні заходи в Україні : закон України від 10.07.2003 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1115-15>.

Укази Президента

1. Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні : указ Президента України від 27.04.2001 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/285/2001>.

2. Про невідкладні заходи щодо соціального захисту діячів літератури і мистецтва в умовах переходу до ринкових відносин: указ Президента України від 06.02.1992 // URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/75/92>.

3. Про упорядкування торгівлі деякими підакцизними товарами, пов'язаними з використанням аудіовізуальних творів і примірників фонограм : указ Президента України від 20.05.1998 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/491/98>.

4. Про невідкладні заходи щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності в процесі виробництва, експорту, імпорту та розповсюдження дисків для лазерних систем зчитування : указ Президента України від 30.01.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/2002>.

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України

5. Про розміри відрахувань до фондів творчих спілок України за використання творів літератури та мистецтва : постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.1992 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108-92-%D0%BF/>.

6. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.1997 // URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1209-97-%D0%BF>.

7. Про затвердження Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів : постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-98-%D0%BF>.

8. Про затвердження Положень з питань розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2000 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1555-2000-%D0%BF>.

9. Про затвердження Тимчасового положення про мінімальні ставки гонорару та авторської винагороди за фільми, що створюються за державним

замовленням на кіностудіях України : постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1252-2001-%D0%BF>.

10. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : постанова Кабінету Міністрів України від 27.12 2001 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п>.

11. Про затвердження Порядку обігу дисків для лазерних систем зчитування, що були вироблені або імпортовані до набрання чинності Законом України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» : постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2002 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/600-2002-%D0%BF>.

12. Про затвердження Порядку надання, зберігання та видачі примірників дисків для лазерних систем зчитування : постанова Кабінету Міністрів України від 04.07.2002 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/925-2002-%D0%BF>. –

13. Про затвердження розміру, порядку та умов виплати винагороди (роялті) за комерційне використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм, їх примірників та зафіксованих у них виконань : постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-2003-%D0%BF>.

14. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав : постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF>.

15. Про затвердження Концепції легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2002 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/247-2002-%D1%80>.

16. Про затвердження Порядку легалізації комп'ютерних програм в органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/253-2004-%D0%BF>.

17. Про затвердження Порядку присвоєння і нанесення на диски для лазерних систем зчитування та/або матриці спеціального ідентифікаційного коду : постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/623-2003-%D0%BF>.

18. Про основні вузли для спеціалізованого обладнання з виробництва дисків для лазерних систем зчитування, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню : постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.2002 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/672-2002-%D0%BF>.

19. Про розмір відрахувань виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах : постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/992-2003-%D0%BF>.

Відомчі нормативно-правові акти

20. Про затвердження форм документів щодо питань видачі контрольних марок імпортерам, експортерам та відтворювачам примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та інструкцій по здійсненню державного контролю за дотриманням законодавства у сфері інтелектуальної власності : наказ Міністерства освіти і науки України від 04.05.2005 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0588-05>.

21. Про порядок виплати авторської винагороди за передачу виключних майнових прав на фільм і його використання, що створюється за державним замовленням Міністерства культури і мистецтв України : наказ Міністерства культури і мистецтв України від 03.04.2002 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0413-02>.

22. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва дисків для лазерних систем зчитування, матриць : наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства освіти і науки України від 03.07.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0589-02>.

23. Про затвердження Положення про Державний реєстр виробників, розповсюджувачів програмного забезпечення : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.03.2012 // URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE20871.html

24. Про затвердження Порядку здійснення відрахувань виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах : наказ Міністерства освіти і науки України, Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Державної податкової адміністрація України від 24.11.2003 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1153-03>.

25. Про утворення Реєстру комп'ютерних програм : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.11.2004 // URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1569-04>.

26. Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах : наказ Міністерства освіти і науки України від 02.12.2004 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0044-05>.

Право промислової власності та інші об'єкти права інтелектуальної власності

Закони України

27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : закон України від 15.12.1993 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

28. Про охорону прав на промислові зразки : закон України від 15.12.1993 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.

29. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : закон України від 15.12.1993 // URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

30. Про правову охорону географічних зазначень : закон України від 16.06.1999 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.

31. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів топографії інтегральних мікросхем : закон України від 05.11.1997 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.

32. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 // URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

33. Про наукову і науково-технічну експертизу : закон України від 10.02.1995 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.

34. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : закон України від 31.05.2005. // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

35. Про науково-технічну інформацію : закон України від 25.06.1993 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.

36. Про охорону прав на сорти рослин : закон України від 21.04.199 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.

37. Про насіння і садивний матеріал : закон України від 26.12.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/411-15>.

38. Про племінну справу у тваринництві : закон України в редакції від 21.12.1999 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3691-12>.

39. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : закон України від 14.09.2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України

40. Про державну систему депонування штамів мікроорганізмів : постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1994 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/705-94-%D0%BF>.

41. Про затвердження Угоди про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів у галузі правової охорони винаходів : постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.1999// URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2292-99-%D0%BF>.

42. Про порядок виплати винагороди авторам винаходів і промислових зразків, що охороняються чинними на території України свідоцтвами СРСР : постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.1994 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/473-94-%D0%BF>.

43. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>

44. Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) чи зареєстрованої топографії інтегральної мікросхеми : постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2004 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/8-2004-%D0%BF>.

Винаходи і корисні моделі

45. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>.

46. Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель : наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02>.

47. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0379-01>.

48. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2001 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0558-01>.

49. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи : наказ Міністерства освіти і науки України від 14.11.2001// URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0965-01>.

50. Про затвердження Положення про Державний реєстр деклараційних патентів України на секретні корисні моделі : наказ Міністерства освіти і науки України від 14.11.2001 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0964-01>.

51. Про затвердження Інструкції про порядок продовження строку дії патенту на винахід, об'єктом якого є засіб, використання якого потребує дозволу компетентного органу : наказ Міністерства освіти і науки України від 13.05.2002 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0453-02>.

52. Про затвердження Інструкція про офіційну публікацію заяви про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) та клопотання про її відкликання : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0643-01>.

53. Про затвердження Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі) : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01>.

Промислові зразки

54. Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок : наказ Міністерства освіти і науки України від 18.02.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02>.

55. Про затвердження Правил розгляду заявки на промисловий зразок : наказ Міністерства освіти і науки України від 18.03.2002 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0313-02>.

56. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на промислові зразки : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0378-01>.

57. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий

зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка : наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0716-01>.

58. Про затвердження Інструкції про офіційну публікацію заяви про надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого промислового зразка та клопотання про її відкликання : наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2011 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0717-01>.

Торговельна марка (знаки для товарів і послуг)

59. Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : наказ Держпатент України від 28.07.1995 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95>

60. Про затвердження Правил погодження питань про внесення позначення, що містять офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг : наказ Міністерства освіти і науки України від 04.08.2010 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0939-10>.

61. Про затвердження Положення про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг : наказ Міністерства освіти і науки України від [10.01.2002 // URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0064-02>.

62. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстрів відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака (міжнародного знака) для товарів і послуг : наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0718-01>.

63. Про затвердження Порядку визнання знака добре відомим в Україні Апеляційною палатою Державного департаменту інтелектуальної власності : наказ Міністерства освіти і науки України від 15.04.2005 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0471-05>.

Географічне зазначення

64. Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання реєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару : наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2001 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0772-01>.

65. Про затвердження Положення про перелік видових назв товарів : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.12.2000 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0061-01>.

66. Про затвердження Положення про Державний реєстр України назв місць походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів : наказ Міністерства освіти і науки України від 13.12.2001 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1086-01>.

Компонування напівпровідникових виробів

67. Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми : наказ Міністерства освіти і науки України від 18.04.2002 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0406-02>.

68. Про затвердження Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0375-01>.

69. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на топографію інтегральної мікросхеми та видачу ліцензії на використання топографії інтегральної мікросхеми : наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0719-01>.

Комерційні таємниці

70. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці : постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF>.

Рационалізаторські пропозиції

71. Про тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні : указ Президента України від 18.09.1992 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/479/92>.

72. Методичні рекомендації про порядок складання, подачі і розгляду заяви на раціоналізаторську пропозицію від 27.08.1995 : Державне патентне відомство України // URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/find:

73. Про затвердження Положення про свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію та порядок його видачі : наказ Державного патентного відомства України від 22.08.1995 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0323-95>.

Сорти рослин, породи тварин

74. Про заходи щодо реалізації Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» : постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1183-2002-%D0%BF>.

75. Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні : постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.2003 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/686-2003-%D0%BF>.

76. Про затвердження Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин : постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.2003 // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/121-2003-%D0%BF>.

77. Про затвердження Інструкції із селекції бугаїв м'ясних порід : наказ Міністерства аграрної політики України від 21.01.2009 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0135-09>.

78. Положення про централізований племінний облік у конярстві : наказ Міністерства аграрної політики України від 15.10.2003 // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0994-03>.

Міжнародні нормативно-правові акти.

79. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.04.1883 // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_123. – Редакція від 2 жовтня 1979 р
80. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від (діє Паризький Акт від 24 липня 1971 року змінений 2 жовтня 1979 року) // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_051
81. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891 // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_134. – Редакція від 2.10.1979.
82. Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків прийнятий в Мадриді 28.06.1989 // URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_583.
83. Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків від 15.06. // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_066. – Редакція від 28.09.1979.
84. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_018.
85. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення від 26.10.1961 // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_763.
86. Договір про патентне право від 01.06.2000 // URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/895_002
87. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20.12.1996 // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_769
88. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20.12.1996 // URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
89. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин від 02.12.1961 // URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_856. – Редакція від 19.03.1991.
90. Мадридська угода про санкції за неправдиві чи неправильні позначення походження товарів від 14.04.1891 // URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_b04. – Редакція від 31.10.1958.
91. Лісабонська угода про захист зазначень місця походження виробів і їх міжнародної реєстрації в ід 31.10.1958) // URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_b11. – Редакція від 14.07.1967.
92. Угода про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів в галузі правової охорони винаходів від 04.06.1999 // URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_514
93. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29.10.1971 // URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_124
94. Конвенція про розповсюдження несучих програми сигналів, що передаються через супутники від 21.05.1974 // URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_250.

10.2. Юридична література:

1. Авторське право для бібліотекарів: Підручник / [Пер. з англ. О. Васильєва]. К.: ТОВ «ІММ «ФРАКСІМ», 2015. 196 с.
2. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
3. Актуальні проблеми права інтелектуальної власності : Навчальний посібник / В. К. Матвійчук, С. А. Пилипенко, Т. П. Устименко та ін.; За ред. І. С. Тімуш, Ю. В. Нікітіна, В. П. Мироненко. К. : Національна академія управління, 2014. 352 с.
4. Вахонєва І. Авторське право і суміжні права в Україні : навч.посібник. К: Дакор. 2019. 576с. 17. Вірченко В.В. Інтелектуальна власність. Теоретичні витoki та економічні імперативи розвитку. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 488с.
5. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності : навч.посібник. К.: Центр учбової літератури. 2015. 550 с.
6. Джуль В. В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2017. 432 с.
7. Договірні форми розпорядження майновими правами на об’єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014. 248 с.
8. Договори по розпорядженню майновими правами на об’єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / за наук. ред. Мироненко Н. М. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.
9. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та закордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.
10. Журавльов Д.В., Чижмарь К. І. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність. К.: ЦУЛ, 2020. 224с.
11. Інтелектуальна власність в галузі комп’ютингу: підручник / О. Б. Вовк, В. В. Пасічник, Н. Б. Шаховська, В. С. Якушев. Львів: Новий Світ - 2000, 2013. 317 с.
12. Інтелектуальна власність: навчальний посібник/ Під ред. В.П.Мартинюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 360 с.
13. Інтелектуальна власність: підручник для студентів економічних спеціальностей / Л. Д. Романадзе, П. М. Цибульов, О. О. Кулініч. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 424 с.
14. ІТ-право / за заг.ред. проф. О.С.Яворської. Львів : Видавництво «Левада», 2017. 470 с.
15. ІТ-право: теорія та практика : навч. посіб./ авт. кол.; за ред. Є.О.Харитонов, О. І. Харитонової. – Одеса : Фенікс, 2017. 472 с.
16. Капінос М. М. Інтелектуальна власність: підручник для аспірантів вищих навчальних закладів / М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук. Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. 396 с.
17. Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку / Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технології НАН України. 2-е вид. Київ: Академперіодика, 2020. 664 с.

18. Кашинцева О. Ю. Інтелектуальна власність і біоетика: аспекти гармонізації: монографія. К.: Інтерсервіс, 2015. 150 с.
19. Ковальчук О.О. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення в Україні та країнах Європейського Союзу. К. Юрінком Інтер. 2014. 200 с.
20. Козинець А.О. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин: монографія. Київ : Правова єдність : Алерта, 2016. 580 с.
21. Компіляція даних (база даних), як особливий об'єкт цивільного права / С.Й.Литвин, О.В. Піхурець. Ужгород, 2015. 336с.
22. Кулініч О. О. Авторське право і суміжні права : (навчально-методичний посібник). О. : Юридична література, 2017. 148 с.
23. Кулініч О. О. Охорона прав та інтересів фізичних осіб при створенні та використанні художніх творів : (навчально-методичний посібник). О. : Юридична література, 2017. 88 с.
24. Кулініч О. О. Право фізичної особи на власне зображення : сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. Одеса : Юридична література, 2016. 624 с.
25. Москалюк Н.Б., Кузьмич Л.В. Право інтелектуальної власності. Практикум: Навч. посібник. Тернопіль, 2017. 200 с.
26. Осипова Ю. В. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності, створених у вищих навчальних закладах України [Текст] : монографія. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. 280 с.
27. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [О. П. Орлюк та ін. ; за ред. О. П. Орлюк] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Інтерсервіс, 2016. 381 с.
28. Питання охорони авторського права у наукових виданнях (методичні рекомендації) /Ю.М. Капіца, К.С. Шахбазян, Д.С. Махновський, О.Г. Вакаренко, А.І. Радченко, З.А. Болкотун. Київ: Академперіодика, 2017. 110 с.
29. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І.М. та ін. Київ: К.І.С., 2018. 424с.
30. Право інтелектуальної власності : підручник / Авт. : О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін. за заг. ред. О. І. Харитонові. К: Юрінком Інтер. 2021. 540 с.
31. Право інтелектуальної власності для креативних індустрій: Хендбук для тих, хто прагне мати під рукою юриста...і / відп. Ред. О. Сімсон, С. Глотов. Х.: Точка, 2019. 76 с.
32. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
33. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник/ Еннан Р.Є. [та ін.]. К.: Алерта, 2016. 492 с.
34. Право інтелектуальної власності: Підручник / за заг. ред. Булеци С.Б., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
35. Право інтелектуальної власності: Підручник. Вид. 2, змін. і доп. / О.П.Світличний. К.: НУБіП України, 2016. 355 с.
36. Правове регулювання використання зображень у електронних бібліотеках за законодавством України: монографія / О.І.Харитонов, О.О.Кулініч, С. В. Мазуренко, І. В. Менсо; НУ ОЮА. Одеса : Юридична література, 2017. 72 с.

37. Рижко О.М. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія. К.: Паливода А.В., 2017. 388с.

38. Створення та поширення фотографічних творів з зображенням фізичних осіб: проблеми теорії і практики : монографія / О. О. Кулініч, С. В. Мазуренко, Н. В. Бесєдіна; НУ ОЮА. Одеса : Юридична література, 2017. 108 с.

39. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навч. посіб. / С.О.Сліпченко, О.В.Синегубов, В.А.Кройтор та ін. ; за ред. Ю.М.Жорнокуя та Л.В.Красицької. Харків : Право, 2017. 808 с.

40. Трансфер технологій та охорона інтелектуальної власності в наукових установах: монографія/ Ю.М. Капіца, К.С. Шахбазян, Д.С. Махновський, І.І. Хоменко / За ред. Ю.М. Капіци. К.: Центр інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України , 2015. 431 с.

41. Харитонova О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади). О. : Фенікс, 2011. 346 с.

42. Харитонova О. І., Харитонов Є. О. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О. І. Харитонovої. К.: «Юрінком Інтер», 2015. 544 с.

43. Харківська цивілістична школа: здійснення та захист права інтелектуальної власності : монографія за заг. ред. І.В. Спасібо-Фатеевої. Харків : Право, 2018. 696 с.

44. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти [текст] Підручник: 3-тє вид., перероб. та доп. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 504 с.

45. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економічно-правові аспекти. навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.

46. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку: монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 341 с.

47. Шахбазян К.С. Міжнародно-правове регулювання відносин в мережі Інтернет (публічно-та приватно-правові аспекти): монографія. К.: Фенікс, 2015. 420 с.

48. Штефан О.О. Науково-практичний коментар Глави 36 Цивільного кодексу України (Авторське право) ; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014 128 с.

49. Штефан О.О. Цивільний процесуальний порядок захисту суб'єктивного авторського права. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 498 с.

50. Якубівський І. Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні. Львів, 2018. 521 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с URL:

- http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1424/1/%D0%98%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB_%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD.pdf
2. Бажанов В.О. Договірні правовідносини в авторському праві України: монографія / В.О.Бажанов. Львів: ПП Сорока Т.Б., 2014. 176 с.
  3. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
  4. Потоцький М.Ю. Господарсько-правовий захист інтелектуальної власності в Україні: монографія. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2014. 620 с.
  5. Право інтелектуальної власності: Підручник. Вид. 2, змін. і доп. / О. П. Світличний. К.: НУБіП України, 2016. 355 с URL: https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/Pidruchnyk_Pravo_intel_vlasnosti.pdf

10.3 Інформаційні ресурси

10.3.1. Корисні веб-сайти:

1. www.president.gov.ua – офіційна сторінка Президента України.
2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
3. www.state.gov.ua – Кабінет Міністрів України
4. www.kmu.gov.ua – урядовий портал Кабінету Міністрів України.
5. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України
6. www.reyestr.court.gov.ua - Єдиний державний реєстр судових рішень.
7. www.scourt.gov.ua – Верховний Суд.

10.3.2. Наукові та електронні бібліотеки в Україні:

8. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
9. www.nplu.kiev.ua – Національна парламентська бібліотека України
10. www.lsl.lviv.ua – Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника
11. www.ognb.odessa.ua – Одеська державна наукова бібліотека ім. О.М. Горького.
12. www.korolenko.kharkov.com – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
13. www-library.univer.kharkov.ua – Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
14. <http://univd.edu.ua/ibportal/> - Бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ

10.3.3. Міжнародні суди:

- www.icj-cij.org – Міжнародний суд правосуддя (International Court of Justice)
- www.curia.eu.int – Суд правосуддя Європейських Співтовариств (Court of Justice of the European Communities)

www.echr.coe.int – Європейський Суд по захисту прав людини (European Court of Human Rights)

www.worldcourts.com – Інформація про міжнародні суди

10.3.4. Міжнародні економічні і фінансові організації:

15. www.imf.org – Міжнародний валютний фонд.

16. www.in.org – Організація Об'єднаних Націй.

17. www.wto.org – Світова організація торгівлі.

18. <https://www.wipo.int/portal/ru/> – Всесвітня організація інтелектуальної власності.